

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 463/2024
06.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Рајић Илић, адвокат из ..., против тужених 1. „PERITUS PARTNERS“ д.о.о. Београд, кога заступа пуномоћник Марко Тришић, адвокат из ..., 2. ББ из ..., коју заступа Марко Тришић, адвокат из ... и 3. ВВ из ..., ради утврђења, вредност предмета спора 3.000.000,00 евра, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 843/23 од 16.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 06.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 843/23 од 16.03.2023. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 7251/2021 од 05.10.2022. године, у ставу I одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да су Уговор о куповини удела закључен између тужиоца првог реда и туженог другог реда који је оверен код јавног бележника Јованке Јовановић из ... под УОП-ИВ: 614-2021 дана 14.06.2021. године, као и Уговор о куповини удела закључен између тужиоца првог реда и туженог трећег реда који је оверен код јавног бележника Јованке Јовановић из ... под УОП-ИВ: 630-2021 дана 15.06.2021. године, ништави и да не производе правно дејство. Ставом II изреке одбијен је предлог за одређивање привремене мере ради обезбеђења неновчаног потраживања тужиоца, које се односи на обавезу првотуженог и друготуженог да трпе правне последице ништавости Уговора о куповини удела који је оверен код јавног бележника Јованке Јовановић из ... под УОП-ИВ: 614-2021 дана 14.06.2021. године, као и обавезу првотуженог и трећетуженог да трпе правне последице ништавости Уговора о куповини удела који је оверен код јавног бележника Јованке Јовановић из ... Под УОП-ИВ: 630-2021 дана 15.06.2021. године, те да се забрани првотуженом даље располагање уделима у привредним друштвима

-2-

„HARAMALK“ д.о.о. Београд и „SEBA STAR“ д.о.о. Стара Пазова, као и да у функцији скупштине привредних друштава „HARAMALK“ д.о.о. Београд и „SEBA STAR“ д.о.о. Стара Пазова, доноси одлуке о статусним променама. Ставом III обавезан је тужилац да првотуженом и друготуженом накнади трошкове поступка у износу од 638.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 843/23 од 16.03.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Тражио је трошкове на име састава одговора на ревизију и судску таксу.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23-др.закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Без утицаја су ревизијски наводи којима се указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗППа, а које су везане за оцену доказа, јер се тиме суштински оспорава правилност утврђеног чињеничног стања које се у овом поступку по ревизији не може побијати. Такође, нису од утицаја ревизијски наводи о битним повредама поступка из члана 396. став 1. ЗППа учињене пред другостепеним судом, јер у конкретном случају изостанак образложења другостепеног суда о појединим жалбеним наводима није било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник 15.600 комада акција у привредном друштву EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, да наведено друштво има још два акционара и то привредно друштво „HARAMALK“ д.о.о. Београд са 7.110 акција и „SEBA STAR“ д.о.о. Стара Пазова са 7.290 акција, да у складу са чланом 35. Статута EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, тужилац има право прече куповине акција у наведеном привредном друштву, а да саму трансакцију одобрава директор. Уговорима о куповини удела од 14.06.2021. године и 15.06.2021. године, оверених код јавног бележника, првотужени је од друготуженог и трећетуженог, као власнике 100% удела, купио уделе у привредним друштвима „HARAMALK“ д.о.о. Београд и „SEBA STAR“ д.о.о. Стара Пазова. Првостепени суд је утврдио да је првотужени платио друго и треће туженом износ од по 205.767.100,00 динара на основу уговора о преносу удела.

Првостепени суд је одлучујући о основаности тужбеног захтева закључио да је исти неоснован, из разлога што наведеним уговорима није располагамо акцијама привредног друштва EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, да исти нису

симуловани јер нема десимулованог уговора, сходно члану 66. Закона о облигационим односу чију дозвољеност би суд ценио, те да нема ни недопуштене побуде која је битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор. Такође, првостепени суд утврђује да је према члану 160. Закона о привредним друштвима пренос удела слободан, осим ако је овим законом или оснивачким актом другачије одређено. Међутим, код чињенице да су друготужени и трећетужени били чланови друштва у којима су имали 100% удела, а својим уделима могли су слободно располагати јер нису постојала ограничења, то се извршењем уговора о преносу удела не дирају права у погледу акција наведених привредних друштава у привредног друштва EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, нити се дира у акционарска права тужиоца. Из наведеног првостепени суд закључује да су права и обавезе тужиоца као акционара, закључењем Уговора о преносу удела, остала непромењена, због чега је првостепени суд одбио тужбени захтев, као и захтев за одређивање привремене мере.

Другостепени суд прихвата материјалноправне закључке првостепеног суда. Такође налази да није било трговине акцијама привредног друштва EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, па је самим тим без значаја за одлуку чињеница да је Статутом наведеног привредног друштва (чл. 35.) установљено право прече куповине акција наведеног привредног друштва у корист тужиоца. И даље су привредна друштва „HARAMALK“ д.о.о. Београд и „SEBA STAR“ д.о.о. Стара Пазова, акционари привредног друштва EAST POINT METALS LDT Никозија, Кипар, са истим бројем акција. Чињеница да је промењен оснивач привредних друштва који су акционари наведеног привредног друштва се не дира у права тужиоца, као акционара EAST POINT METALS LDT Никозија, Кипар, нити је дошло до умањења његових акционарских права по било ком основу, укључујући и право прече куповине акција.

Ревидент оспорава правилност примене материјалног права и у ревизији понавља разлоге на којима заснива тужбу. Истиче да се ради о симулованим правним пословима, те да су уговорачи имали и недозвољену побуду како би се изиграло тужиочево право прече куповине акција. Такође указује да у уговорима о продаји удела није унета цена као битан елемент уговора, те да уговори не могу производити правно дејство.

Ревизија није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право на основу ког су закључили да побијани уговори о куповини удела нису ништави.

Не могу се као основани прихватити ревизијски наводи да се ради о уговорима са недопуштеном побудом. Правилно нижестепени судови образлажу да побуде из којих је уговор закључен не утичу на његову пуноважност, осим уколико је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор и ако је то други уговарач знао или морао знати, уговор ће бити без дејства (члан 53. Закона о облигационим односима). У конкретном случају тужилац није доказао да је на закључење уговора о промету удела недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача, јер се крајњи статусно – имовински ефекти ових правних послова не

-4-

могу квалификовати као недопуштени. Наиме, промет уделима у наведеним привредним друштвима која поседују акције у привредном друштву EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, од стране тужиоца окарактерисан је као злоупотреба права на штету тужиоца који такође поседује акције у наведеном привредном друштву, са установљеним правом пречег стицања акција. Према одредби члана 160. Закона о привредним друштвима, пренос удела је слободан, па су стога друготужени и трећетужени били слободни да располажу својим уделима у привредним друштвима HARAMALK д.о.о. Београд и SEBA STAR д.о.о. Стара Пазова, а побуде због којих је првотужени стекао уделе у наведеним друштвима, макар и мотивисани посредним стицањем имовинских права у друштву EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар (преко наведених друштава која су акционари), ни у ком случају не могу се сматрати недопуштеним. Ради се о слободном промету имовинских права друготуженог и трећетуженог, а чињеница да је на тај начин, како тужилац тврди, дошло до промене партнерског односа у друштву EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар (што није по вољи тужиоца), не указује на недопуштену побуду, јер се ништа није променило у власничкој структури друштва EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, у ком тужилац и даље поседује већински пакет акција.

Такође, и према оцени ревизијског суда, а насупрот ревизијским наводима, побијани уговори нису симуловани. То што се није трговало акцијама друштва EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, иако су о томе вођени преговори како тужилац тврди, већ се прометовало уделима друштва акционара EAST POINT METALS LDT из Никозије, Кипар, не указује да се ради о фиктивним или симулованим правним пословима у смислу одредбе члана 66. ЗООа. Напротив, нижестепени судови су утврдили да је права воља тужених била купопродаја удела, да су друготужени и трећетужени изразили стварну и слободну вољу да продају своје уделе у друштвима HARAMALK д.о.о. Београд и SEBA STAR д.о.о. Стара Пазова, те да нема прикривеног правног посла. И према оцени ревизијског суда, за правилну примену материјалног права ирелевантне су околности под којима су наведени уговори закључени (да наведена привредна друштва немају запослене, не остварују добит, суштински не обављају делатност), а на којима инсистира тужилац и у ревизији, јер се њиме не доказује симулованост уговора о куповини удела. Уговори су закључени уз поштовање законске форме и изражавају праву вољу уговорних страна, па нема доказа да се ради о привидним уговорима.

Даље, није од утицаја на правилно пресуђење ревизијски навод да побијани уговори не садрже цену удела, те су стога без дејства у смислу одредбе члана 462. став 1. ЗООа. Ово из разлога што је у члану 2. оба уговора регулисано да ће првотужени исплатити друготуженом и трећетуженом цену за куповину удела у износу и према динамици која је договорена у засебном уговору између уговорних страна. Како је током поступка утврђено да је првотужени на име цене удела друготуженом и трећетуженом исплатио износ од по 205.767.100,00 динара, то значи да је уговор садржао довољно података помоћу којих је цена одређена, па су стога неосновани наводи о ништавости предметних уговора из разлога недостатка цене у уговорима.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

-5-

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка имајући у виду да трошкови настали поводом одговора на ревизију нису били потребни за одлучивање о ревизији.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић